Tata Steel, voorheen Hoogovens, bestaat dit jaar honderd jaar. Van oudsher reizen de staalarbeiders met de bus vanuit de gehele provincie naar hun werk in IJmuiden. Historica Pauline van Vliet gaat met haar bus de omgekeerde route; de provincie in om verhalen van (oud-)Hoogovenmedewerkers op te halen.

De voorheen helblonde Marga Rutte deelt haar verhalen met Pauline van Vliet. FOTO MARCEL ROB

Overal Tata in hart en hoofd

'Ik was toen nog helblond en had heel veel bekijks' * 'We hielden van de rook, dan waren we thuis'

Hoorn * Het Goede Doel had in plaats van over Sinterklaas ook kunnen zingen: 'Tata Steel, wie kent het niet! Tata Steel, Tata Steel en natuurlijk de Hoogovens en Corus.' Want ook in Hoorn lijkt het wel alsof vrijwel elke voorbijganger wel op enige manier een herinnering heeft aan het jubilerende bedrijf.
Stichting Kist kwam op het idee, vertelt Pauline van Vliet van die stichting. Een zogenaamde 'Hoogovensbus' wordt steeds op een andere plek in Noord-Holland geparkeerd. Vervolgens worden voorbijgangers gevraagd hun eventuele herinneringen aan de Hoogovens te delen. „Met een quiz proberen we ze waar nodig nog wat te prikkelen. We willen de verhalen overal ophalen. Er staat koffie en koek klaar, die min of meer verkrijgbaar zijn voor een verhaal." Ze heeft nog plannen met de verhalen. „Ik wilde er eigenlijk een documentaire mee maken, maar daarvoor komen we geld tekort. Tata Steel sponsort ons idee weliswaar, maar met hun bijdrage redden we het niet."
Deze zaterdagochtend staat de bus in het centrum van Hoorn, midden tussen de marktkramen. Enkele in stofjassen geklede medewerkers van Stichting Kist wijzen mensen op de bus. Om de zoveel tijd schuift weer iemand aan. Voor (vooral) de kinderen is in de bus een quiz te doen, waarbij enkele items te zien zijn die uit het museum van Tata Steel afkomstig zijn. Oude beschermbrillen en helmen bijvoorbeeld.

Rook

De 53-jarige Urker Juri Hoefnagel heeft zijn verhaal net gedeeld. „Ik heb altijd gevist. Rondom IJmuiden. Soms navigeerden we op de rook van de Hoogovens. Maar bovenal wisten we dat we de haven naderden als we die rook weer zagen en roken. Daarom hielden we van die rook, het betekende voor ons dat we weer thuis waren."
Zelfs Harvey Macnack (27), chauffeur van de bus, heeft herinneringen aan de Hoogovens. „Mijn vader heeft er altijd gewerkt. Als kind mocht ik elk jaar mee naar het Sinterklaasfeest daar. Dat was geweldig. Later vond ik al die grote ovens langzaamaan interessanter worden. Mijn pa had het er zeer naar zijn zin."
Ad Nieuwlaat (73) hield het amper twee jaar vol bij de Hoogovens. „Ik kon er niet wennen. Kwam van zee en ben daarna als kraandrijver gaan werken. Maar die vierploegendiensten, dat was het niet voor mij. Bovendien moest ik vaak lang wachten voor ik iets kon doen. Eerst moest het staal afgekoeld zijn. Ik hou juist van doorwerken."
Voornaamste motivatie om bij de Hoogovens te gaan werken was destijds voor hem dat hij wilde trouwen. „En van de Hoogovens kreeg ik een huis, in IJmuiden."
Zijn huidige partner Trudy voegt toe. „Niet met mij, hoor. Ik kwam later, haha."

Lachen

Als Marga Rutte haar herinneringen aan de Hoogovens met Pauline deelt, zie je haar even weg mijmeren „Ik heb er, verdeeld over twee periodes, twaalf jaar gewerkt. Er werkten veel Italianen en Spanjaarden. En ik was in die tijd nog helblond. Dat leverde een hoop bekijks op." En geen #metoo-gedoe overigens. „Nee, het was heel sociaal en gezellig. Met mannen werken heb ik altijd prettiger gevonden. Geen gelul achter je rug. Veel lachen."

Frenk Klein Arfman

Dienstregeling

Afgelopen zaterdag was de Hoogovensbus te vinden op de markt in Hoorn. Vandaag rijdt de bus naar de markt van Heerhugowaard en 's middags naar de Herenweg in Egmond aan den Hoef. Op woensdagochtend bij 't Trefpunt in Heiloo en 's middags bij Museum Kennemerland in Beverwijk. Op donderdagochtend op de markt in Schagen, 's middags de markt van IJmuiden en tenslotte op zondagochtend bij Huis van Hilde in Castricum. Het ochtendprogramma is steeds van 10 tot 12, het middagprogramma van 14 tot 16 uur. Voor meer informatie: www.stichtingkist.nl